

ДОРОТИ СЕЙЪРС
РИБОЛОВНАТА КОМЕДИЯ ЗА
ЕДИН ОТКРАДНАТ СТОМАХ

Превод от английски: Владимирa Накова-Трачева, 1984

chitanka.info

— Какво, по дяволите, е това? — възкликна лорд Питър Уимзи.
Томас Макфърсън освободи високата стъкленница от последния пласт хартия и слама и внимателно я изправи до кафеника.

— Това е наследството ми от вуйчо Джоузеф.

— А кой е вуйчо Джоузеф?

— Чичото на майка ми. Казваше се Фъргюсън. Ексцентричен старик. Много си ме обичаше той.

— Личи си. Това ли е всичко, което ви остави?

— А-ха. Той казваше, че най-голямото благо, което може да притежава човек, е доброто храносмилане.

— Е, тук е бил прав. Този стомах неговият ли е? Вършеше ли му работа?

— Напълно. Той доживя до деветдесет и пет години, без да боледува нито ден.

Уимзи погледна към стъкленницата с повече интерес.

— От какво умря?

— Хвърли се от прозореца на шестия етаж. Получи удар и лекарите му казали, или пък той сам е разбрал, че това е началото на края. Разбира се, при следствието го отдадоха на временно умопомрачение, но според мен той е бил напълно с всичкия си.

— Сигурно. Какъв беше по професия?

— Занимаваше се с търговия — имаше нещо общо с корабостроенето, но се оттегли преди много време. Беше от този тип хора, за които вестниците пишат, че се уединяват. Живееше съвсем сам в едно апартаментче на последния етаж в Глазгоу и не се срещаше с никого. Имаше навика да изчезва самичък някъде с дни наред и на никого не казваше къде и защо. Ходех да го видя горе-долу веднъж в годината и му носех бутилка уиски.

— Имаше ли пари?

— Никой не знаеше. Трябва да е имал — беше богат, когато се оттегли от търговията. Но като дойде време да проверят, се оказа, че са му останали само петстотин лири в банката в Глазгоу. Очевидно е изтеглил всичките си пари преди двайсет години. Имаше по онова време един-два големи банкови фалита, затова решиха, че се е изплашил. Един господ знае какво е направил с парите.

— Сигурно си ги е държал в стар чорап.

— Струва ми се, че братовчедът Робърт искрено се надява да е така.

— Братовчедът Робърт?

— Той ще наследи всичко, което остане след изплащане на задълженията. Далечни роднини сме — той е последният Фъргюсън. Изяде се от яд, като разбра, че получава само петстотин лири. Обича много да се весели той Робърт и няколко хиляди щяха да му дойдат много добре.

— Разбирам. Е, какво ще кажете за една малка закуска? Можете да сложите вуйчо си Джоузеф някъде настрана. Нямам особено желание да го гледам.

— Мислех, че имате склонност към анатомическите образци.

— Но не и на масата за закуска. „Има си място за всяко нещо и всяко нещо да си е на мястото“ — така казваше моята баба. Освен това Маги ще бъде потресена, като го види.

Макфърсън се засмя и премести стъкленницата на един бюфет.

— Маги е свикнала. Донесох си някоя и друга кост и разни други неща за занимание през ваканцията. Нали знаете, приближава последният ми изпит. Ще позвъните ли, ако обичате? Да видим как е станала пъстървата.

Вратата се отвори и икономката влезе, понесла блюдо печена на скара пъстърва и чиния топли кифлички.

— Изглеждат добре, Маги — каза Уимзи, като придърпа стола си и подуши одобрително.

— Хубави са, хубави, ама много дребнички.

— Моля без коментари — каза Макфърсън. — Те са единствената награда за цял ден мъки горе на Лох Уиниън. Дали от силното слънце, или от източния вятър, имам чувството, че цялата ми кожа е като одрана. Малко ми оставаше изобщо да не се обръсна тази сутрин. — При спомена за нова той прокара ръка по зачервеното си изпръхнало лице. — Уф, едва изкачихме хълма, а после вълните се блъскаха ли, блъскаха в лодката, сякаш че се намирахме в Бискайския залив.

— Направо отвратително. Но времето ще се промени скоро. Барометърът пада. Ще завали още тия дни.

— Време е вече — каза Макфърсън. — Потоците са почти пресъхнали, а Флийт е кажи-речи без вода. — Той погледна през

прозореца към малката рекичка, която се плискаше над камъните в дъното на градината. — Само да завали за няколко дни, голям улов ще падне.

— Ще завали естествено точно когато трябва да си тръгвам — отбеляза Уимзи.

— Сигурно. Не можете ли да поостанете още малко? Иска ми се да опитам да хвана малко херинга.

— Съжалявам, драги, няма да стане. В сряда трябва да бъда в Лондон. Няма нищо. Беше ми много приятно на чист въздух, поиграх и малко голф.

— Трябва пак да дойдете. Ще бъда тук цял месец — събирам сили за изпитите и въобще стягам се. Ако не успеете да се измъкнете преди да замина, ще го отложим за август и ще отидем на лов за диви кокошки. Знаете, Уимзи, че къщата е винаги на ваше разположение.

— Благодаря много. Може пък да свърша по-бързо, отколкото предполагам, и в такъв случай ще се върна. Кога казахте, че е починал вуйчо ви?

Макфърсън го погледна втренчено.

— Някъде през април, доколкото си спомням. Защо?

— А, нищо, само питам. Та казвате, че имал особени симпатии към вас?

— В известен смисъл. На стареца му беше приятно, че се сещам от време на време за него. Нали знаете, възрастните се радват, когато им окажеш мъничко внимание.

— Х-м. Да, да, странни са хората. Как е името на вуйчо ви?

— Фъргюсън. Джоузеф Алехзандър Фъргюсън. Вуйчо Джоузеф, изглежда, предизвиква у вас особен интерес?

— Докато си мислех за него, хрумна ми, че мога да се обадя на един мой познат който работи в корабостроенето, и да проверя дали знае нещо за парите.

— Братовчедът Робърт ще ви даде медал, ако направите това. Но ако наистина искате да упражните детективските си способности над тази загадка, по-добре претърсете апартамента му в Глазгоу.

— Да ... Впрочем какъв е адресът? Макфърсън му го каза.

— Ще си го запиша и ако ми дойде нещо наум, ще се свържа с братовчедата Робърт. Той къде живее?

— О, той е в Лондон, работи в някаква адвокатска кантора — „Кросби и Плъмп“, някъде в Блумсбъри. Той следваше право и се канеше да почне работа в Шотландия, но нещо я оплеска и го изритаха при сасънаките^[1]. Баща му беше адвокат в Единбург, почина преди една-две години и мисля, че оттогава Робърт започна да вдига много шум около себе си. Хванал се с някаква весела компания и е пропилял доста от състоянието си.

— Ужасно! На шотландците не бива да им разрешават да напускат домашните огнища. Какво смятате да правите с правуйчото?

— О, не зная. Ще го задържа за известно време. Обичах стареца и не ми се ще да го изхвърля. Ще изглежда добре в кабинета ми, когато си взема дипломата и сложа месингова табелка на вратата, не мислите ли? Ще казвам, че ми е подарък от благодарен пациент, на когото съм направил чудесна операция.

— Добра идея. Присаждане на стомах. Чудо на хирургията, неизвършвано досега. Ще доведе тълпи от страдащи пред вратата ви.

— Добрият стар вуйчо Джоузеф! Може би в крайна сметка той ще се окаже цяло богатство за мен.

— Може. Да имате негова снимка?

— Снимка ли? — Макфърсън отново го погледна втренчено. — Вуйчо ми като че ли се превръща във ваша мания... Мисля, че старецът не се е снимал през последните трийсет години. Беше се снимал преди трийсет години, когато се оттегли от бизнеса. Сигурно Робърт има такава снимка.

Уимзи измърмори две думи на шотландски диалект.

* * *

Уимзи напусна Шотландия още същата вечер, шофира цяла нощ до Лондон и по целия път мисли усилено. Той въртеше механично волана, свиваше от време на време, за да избегне зелените очи на зайците, които застиваха на място, хипнотизирани от светлината на предните фарове. Лорд Питър обичаше да казва, че когато вниманието му е заето с това, което става по пътя, съзнанието му работи много по-добре.

В понеделник сутринта той беше в града, приключил с работата си и обмислил нещата. След справка при приятеля от корабостроенето той имаше вече някои факти за парите на вуйчо Джоузеф, а освен това и копие от негова снимка — дадоха му го от лондонското представителство на фирмата в Глазгоу, към която той бе принадлежал. Оказа се, че старият Фъргюсън навремето си е бил човек с име. На снимката се виждаше красиво и сурово лице с дълги устни и високи скули — една от онези физиономии, които малко се променят с годините. Уимзи погледна със задоволство снимката, преди да я пъкне в джоба, и пое право към Съмърсет Хаус.

Там той дълго и стеснително обикаля разните отдели за завещания, докато един униформен служител го съжали и го попита какво иска.

— О, благодаря ви — каза прочувствено Уимзи. — Много ви благодаря. Винаги изпитвам безпокойство на такива места. Тези големи бюра — всичко тук внушава, нали разбирате, такова чувство за страхопочитание и деловитост. Да, исках само да хвърля поглед върху едно завещание. Казаха ми, че за един шилинг можеш да видиш завещанието на когото и да било. Наистина ли е така?

— Да, сър, точно така. Имате ли предвид нечие завещание?

— О, да разбира се... колко глупаво от моя страна. Не е ли странно: като умреш, всеки непознат може да дойде и да си пъкне носа в личните ти дела — да види какво си оставил, кои са били приятелките ти и така нататък. Никаква тактичност, не намирате ли?

Служителят се засмя.

— Не е ли все едно, след като човек си отиде, сър?

— Прав сте. Да, тогава естествено ще си вече мъртъв и ще ти е безразлично. Може би ще е малко мъчително за роднините да разберат, че си се налудувал. Страшно забавно нещо е да дразниш роднините. Аз самият винаги го правя. Така, за какво говорехме? А, да — завещанието. (Все съм си такъв разсеян.) Питате чие завещание ли? Ами на един възрастен шотландец, Джоузеф Александър Фъргюсън, починал в Глазгоу — нали знаете Глазгоу: там акцентът им е така силен, че дори и на шотландците им прилява, като го чуят — през април, миналия април. Ако не ви затруднявам много, мога ли да си платя единия шилинг и да прочета завещанието на Джоузеф Александър Фъргюсън.

Служителят го увери, че може, като добави, че трябва да запомни съдържанието му, но в никакъв случай да не прави записки. След като беше предупреден, Уимзи бе съпроводен до един уединен ъгъл, където не след дълго завещанието бе сложено пред него.

То представляваше похвално кратък документ, написан саморъчно, с дата от януари предната година. След обичайното предисловие и определянето на дребни суми и някои украшения за приятели, то продължаваше горе-долу така:

„И нареждам след моята смърт храносмилателните ми органи, като се започне от хранопровода и се стигне до ануса, да бъдат извадени цели от тялото ми, ведно със съдържанието им, да бъдат надлежно привързани от двата края с подходяща лигатура и поставени в стъклен съд с подходяща консервираща течност и предадени на моя племенник Томас Макфърсън от Стоун Котидж, Гейтхаус-ъф-дъ-Флийт, в Къркубришир, в момента студент по медицина в Абърдийн. И му завещавам тези мои храносмилателни органи, след като са ми служили безотказно деветдесет и пет години, ведно със съдържанието им, за да следва и ги използва при подготовката си, защото искам той да разбере, че няма на света по-голямо богатство от това да имаш добро храносмилане. И искам от него при упражняване на лекарската си професия да положи всички усилия, за да запази невредим този дар божи — доброто храносмилане — у своите пациенти, като не пълни ненужно стомасите им с лекарства, воден от грижа за собствения си джоб, а да ги приканва към спокоен и умерен живот в съгласие с волята на всевишния.“

След този забележителен пасаж в документа се определяше за наследник Робърт Фъргюсън, но не се споменаваше конкретно каквото и да било имущество и се посочваше една адвокатска фирма за изпълнител на завещанието.

Известно време Уимзи остана замислен над документа.

От употребените в него фрази той заключи, че мистър Фъргюсън е записал собствената си воля без помощта на адвокат, а това го зарадва, защото начинът на изразяване му даваше ценен ключ за разгадаване на настроението и намеренията на завещателя. Той си отбеляза наум три неща: на два пъти се споменаваше за „храносмилателни органи и съдържанието им“ и се наблюдаваше на това; те трябваше да бъдат стегнати отдолу и отгоре; в допълнение се

изказваше желание заветникът да не допуска финансовите му нужди да пречат на добросъвестното упражняване на професионалните му задължения. Уимзи се под-смихна. Вуйчо Джоузеф му стана доста симпатичен.

После той се изправи, взе си шапката, ръкавиците и бастуна и тръгна със завещанието в ръка, за да го върне на служителя, който разговаряше с млад мъж, а той като че ли протестираше за нещо.

— Съжалявам, сър — каза служителят, — но смятам, че другият господин няма да се бави дълго. — Той се обърна и съзря Уимзи. — А! Ето го господина.

Млад мъж с червеникава коса, дълъг нос и леко подпухнали устни, които му придаваха вид на разгулна лисица, погледна Уимзи с неприязън.

— Какво има? Мене ли търсите? — попита безгрижно негова светлост.

— Да, сър. Много странно, сър — този господин иска да види същото завещание, което разглеждахте вие. Вече петнайсет години работя в този отдел, но не помня такова нещо да се е случвало преди.

— Така ли? — каза Уимзи. — Предполагам, че по принцип нямате голям наплив.

— Много е странно наистина — каза непознатият с подчертано неудоволствие в тона.

— Вие член на семейството ли сте? — предположи Уимзи.

— Да, аз съм член на семейството — каза мъжът с лисичето лице. — Мога ли да задам въпроса дали вие имате някаква връзка с нас?

— Разбира се.

— Не вярвам. Аз не ви познавам.

— Не, не ... исках да кажа, че можете да попитате при всяко положение.

Мъжът определено се озъби.

— Бихте ли ми казали кой сте вие и защо, по дяволите, проявявате такова любопитство към завещанието на вуйчо ми?

Уимзи извади визитната си картичка и усмихнато му я подаде. Мистър Робърт Фъргюсън пребледня.

— Ако ви е нужна препоръка за моята почтеност — продължи Уимзи любезно, — мистър Томас Макфърсън ще се радва, надявам се,

да ви разкаже за мен. Любопитен съм — добави негова светлост, — защото изучавам човешката природа. Вашият братовчед ми спомена за странните клаузи, отнасящи се до ... ъ-ъ... стомаха на уважаемия ви вуйчо. Необичайните клаузи са моя страст. Дойдох да прегледам последната му воля и да я включа в сбирката си от чудати завещания. Пиша книга по този въпрос — „Клаузи и последици“. Моите издатели ми казват, че ще се продава добре. Съжалявам, че случайните ми драсканици са попречили на вашите безсъмнено много по-сериозни проучвания. Желая ви приятен ден.

Отправяйки се към изхода, Уимзи, който имаше остър слух, чу как служителят осведомява възмутения мистър Фъргюсън, че „господинът бил много смешен и малко не бил с всичкия си“. Изглежда, славата му на криминолог не бе стигнала тишината и покоя на Съмърсет Хаус.

— Но се опасявам, че братовчедът Робърт ще има над какво да размишлява — каза си Уимзи.

* * *

Под напора на тази обезпокоителна мисъл, без да губи време, той взе такси към Хатън Гардън, за да посети един свой приятел. Господинът, въпреки кривия си нос и дебелите си клепачи, се оказа симпатичен евреин, според определението на Честъртън^[2], тъй като името му не беше нито Макдоналд, нито Монтагю, а Нейтан Ейбрахамс и посрещна лорд Питър с гостоприемство, което граничеше с възторг.

— Толкова се радвам да ви видя. Седнете да пийнете нещо. Дошли сте най-последно да изберете брилянти за бъдещата мадам Питър, а?

— Не още — каза Уимзи.

— Не? Никак не е хубаво. Трябва да побързате да се задомите. Време ви е вече да станете семеен човек. Преди толкова години се разбрахме, че аз ще имам честта да предоставя накитите на булката за щастливото събитие. Обещанието си е обещание. Мисля си за него, когато през ръцете ми минават хубави камъни. Казвам си: „Това ще е тъкмо за моя приятел лорд Питър.“ Но не чувам нищо и ги продавам

на глупавите американци, които мислят само за цената, а не и за красотата.

— Щом открия дамата, ще има време за брилянтите.

Мистър Ейбрахамс разпери ръце.

— О, да. Но тогава всичко ще стане набързо. „По-скоро, мистър Ейбрахамс. Вчера се влюбих и утре ще се женя.“ Но може да са нужни месеци, години, за да се открият и съчетаят свършени брилянти. Това не става от днес за утре. Младоженката ви ще бъде на сватбата с някакъв банален накит, купен от бижутерията.

— Щом три дни са достатъчни, за да си избереш съпруга — каза Уимзи със смях, — безспорно един ще стигне за огърлица.

— Такива сте вие, християните — отвърна примирено търговецът на диаманти. — Толкова сте нехайни. Не мислите за бъдещето. За три дни да си избереш съпруга! Нищо чудно, че съдилищата са претрупани с бракоразводни дела. Моят син Мозес ще се жени другата седмица. От десет години този въпрос е решен в семейството ни. Жени се за Рейчъл Голдстайн. Тя е добро момиче, а и баща ѝ не е с какво да е положение. Да ви кажа, много сме доволни всички. Мозес е добър, много добър син и смятам да го направя съдружник.

— Моите поздравления — каза Уимзи сърдечно. — Надявам се, че ще бъдат много щастливи.

— Благодаря ви, лорд Питър. Уверен съм, че ще бъдат щастливи. Рейчъл е мило момиче и много обича децата. Освен това е и красива. Красотата не е всичко, но в наше време е от полза за един мъж. По-лесно е да се държиш добре с красива жена.

— Вярно — каза Уимзи. — Ще го имам предвид, когато ми дойде и на мен времето. За здравето на щастливата двойка и дано имате скоро наследници! Като стана дума за наследници — имам тук едно старче, за което може би ще сте в състояние да ми кажете нещо.

— О, да. За мен е удоволствие, ако мога да ви помогна по някакъв начин, лорд Питър.

— Тази снимка е правена преди трийсет години, но може би ще го познаете.

Мистър Ейбрахамс сложи очила с рогови рамки и съсредоточено заразглежда портрета на вуйчо Джоузеф.

— О, да, познавам го добре. Какво искате да знаете за него, а? — той стрелна Уимзи с предпазлив поглед.

— Нищо, което би му навредило. Всъщност той не е вече между живите. Помислих си, че е възможно напоследък да е купувал скъпоценни камъни.

— Не е много редно да давам сведения за купувачите — каза мистър Ейбрахамс.

— Ще ви кажа за какво ги искам — отвърна Уимзи. Той нахвърли някои подробности от живота на вуйчо Джоузеф и продължи нататък: — Чуйте как виждам аз нещата. Какво прави с парите си човек, който е загубил доверие в банките? Влага ги в някакво имущество. Може да е земя, може да са къщи — но това значи рента и нови пари, които трябва да се внасят в банката. По-скоро ще реши да ги пази в злато или в банкноти, или ще ги вложи в скъпоценни камъни. Златото и банкнотите са сравнително обемисти; камъните са малки. В случая обстоятелствата ме карат да мисля, че той е предпочел камъните. Ако не успеем да открием какво е направил с парите, наследниците му ще загубят много.

— Разбирам. Е, ако наистина е така, както ми го изложихте, няма нищо лошо в това да ви кажа. Този господин, мистър Уолас ...

— Уолас? Така ли ви се представи?

— Не се ли казва така? Смешни са тези потайни стари господа. Но това е нещо обичайно. Когато купуват скъпоценни камъни, те често се страхуват, че може да ги ограбят, затова се представят под чужди имена. Та този мистър Уолас имаше навика да ме посещава от време на време — беше ми поръчал да му намеря брилянти. Търсеше дванайсет големи камъка, съвършено еднакви и великолепни по качество. Много време ми трябваше, докато успея.

— Естествено.

— Да. За около двайсет години му набавих общо седем. Другите търговци също му доставиха няколко. Той е добре известен на тази улица. Аз му намерих последния — я да видя — мисля, че беше през декември. Красив камък беше, красив! Плати седем хиляди за него.

— Това се казва камък! Ако всичките са такива, колекцията му трябва да струва много пари.

— Наистина много. Трудно ми е да кажа точно колко. Но както знаете, дванайсетте камъка, всичките еднакви, заедно ще имат много

по-висока цена, отколкото ако бъдат продадени поотделно.

— Естествено. Кажете ми, ако обичате, как плащаше обикновено?

— В банкноти на Банк ъф Инглант — винаги в брой. Настояваше за отбив от цената заради плащането в брой — добави мистър Ейбрахамс с хитра усмивчица.

— Той беше шотландец — отвърна Уимзи. — Е, всичко е ясно. Несъмнено е имал някъде сейф. И след като е събрал диамантите, е направил завещанието си. Това също е ясно като бял ден.

— Но какво е станало с камъните? — попита мистър Ейбрахамс с професионално безпокойство.

— Мисля, че знам и това — каза Уимзи. — Много съм ви задължен, както ще бъде и наследникът му, струва ми се.

— Ако се появят отново на пазара ... — намекна мистър Ейбрахамс.

— Ще се постарая да попаднат във вашите ръце.

— Много мило от ваша страна — каза мистър Ейбрахамс. — Търговията си е търговия. Винаги е удоволствие за мен, ако мога да ви бъда полезен. Хубави брилянти, хубави! Ако решите да ги купувате, ще ви ги дам със специална отстъпка, като на приятел.

— Благодаря. Но знаете, че поне засега нямам повод да купувам брилянти.

— Жалко, жалко! — отвърна мистър Ейбрахамс. — Е, много се радвам, че можах да ви услужа. Интересувате ли се от рубини? Не? Защото тук имам нещо много красиво. — Той пхна неочаквано ръка в един от джобовете си и извади шепа пурпурни пламъци, които приличаха на малък залез. — Ще стои прекрасно на пръстен, нали? — каза мистър Ейбрахамс. — На годежен пръстен, а?

Уимзи се разсмя и избяга.

Той много се изкушаваше да се върне в Шотландия и да се заеме лично с работата на вуйчо Джоузеф, но го възпря мисълта за една важна разпродажба на книги на следващия ден. Имаше един ръкопис на Катул, с който страшно много искаше да се сдобие, а никога не оставяше на посредници да защитават интересите му. Задоволи се с това да изпрати телеграма на Томас Макфърсън:

„Препоръчвам незабавно отваряне на правуйчо Джоузеф.“

Момичето на гишето повтори съобщението високо и с подозрение.

Точно така — каза Уимзи и престана да мисли за всичко това.

* * *

На другия ден той се позабавлява доста на разпродажбата. Положението там беше овладяно от търговци, които успешно изпълняваха споразумението си да предлагат ниски цени. След като се бе спотайвал усамотен около час зад една голяма статуя, той се появи точно когато чукчето щеше да падне и ръкописът на Катул щеше да се продаде за една десета от действителната му стойност и наддаде с голяма сума така бързо и звънко, че споразумелите се търговци ахнаха с чувство на оскърбление. Посредникът Скраймс, заклет враг на Уимзи заради малката схватка между двамата по повод на един Юстиниан, се стегна и предложи петдесет повече. Уимзи бързо удвои. Скраймс отново предложи петдесет повече. Уимзи моментално добави още сто с тона на човек, готов да кара така до второ пришествие. Скраймс се намръщи и си замълча. Някой наддаде още петдесет лири. Уимзи закръгли на гвинеи^[3] и чукчето падна. Окуражен от успеха си и с усещането, че с във форма, той се втурна весело в наддаването по-нататък — за една „Хипнеротомахия“^[4], която вече притежаваше и за която нямаше никакви претенции. Скраймс, раздразнен от поражението си, стисна зъби и реши, че щом Уимзи е в настроение да наддава, то това лекомислие ще му струва скъпо. Уимзи усети намерението му и въодушевено вдигна цената. Търговците, до които бе стигнала славата му на колекционер, решиха, че книгата вероятно притежава някакво особено достойнство, което те са пропуснали да забележат, присъединиха се ентузиазирани и играта стана забързана и яростна. Накрая всички се оттеглиха и отново останаха да наддават само Уимзи и Скраймс. Доловил нотка на колебание в гласа на търговеца, Уимзи ловко се измъкна в този момент и остави мистър Скраймс да сърба попарата. След този провал сред посредниците се възцари тишина и униние, те се отказаха въобще да наддават и някакъв плах случаен човечец изскочи внезапно на сцената и стана притежател на чудесен католически требник от четиринайсети век на съвсем

прилична цена. Почервенял от вълнение и изненада, той плати и избяга от залата като заек, притиснал требника в прегръдките си, като че ли очакваше някой да му го издърпа от ръцете. След това Уимзи сериозно се зае да се сдобие с няколко хубави раннопечатни книги и като успя, се оттегли, покрит със слава и омраза.

След този прекрасен и удовлетворителен ден той се почувствува смътно наскърбен от това, че не е получил възторжена телеграма от Макфърсън. Отказа да допусне, че заключенията му са били погрешни и предположи, че по-скоро възторгът на Макфърсън е бил прекалено голям, за да се побере в телеграма и ще бъде изразен на другия ден в писмо. Както и да е, в единадесет часа на следващия ден телеграмата пристигна. Тя гласеше:

„Телеграмата получена текст неясен вуйчо откраднат снощи крадецът избяга моля подробности.“

Уимзи се отдаде на кратък коментар с език, който обикновено се приписва на хамалите. Несъмнено Робърт е отмъкнал вуйчо Джоузеф, но дори и да успееш да открият, че той е крадецът, дотогава наследството щеше да е завинаги загубено. Никога досега Уимзи не се бе чувствувал така вбесен и така безпомощен. Той дори отправи ругателство към Катул, заради когото не замина на север да се заеме лично с работата. Докато умуваше какво да прави, донесоха втора телеграма. В нея пишеше:

„Стъкленицата с вуйчо счупена намерена без съдържанието изпусната от крадеца при бягството моля инструкции.“

Уимзи се замисли над текста.

„Ако крадецът просто е изпразнил стъкленицата и е прибрал вуйчо Джоузеф в джоба си, ние не можем да направим нищо. Ако пък е изпразнил самия вуйчо Джоузеф и е изсипал съдържанието му в джоба си — пак не можем да направим нищо. Но «изпусната при бягството» звучи по-скоро като че ли вуйчо Джоузеф е хвърлен в морето, както си беше. Не можа ли този глупав шотландец да прибави повече подробности в телеграмата си?! Щеше да му струва само някое и друго пени повече. Най-добре сам да замина. А през това време никак няма да му навреди да се позанимава с нещо здравословно.“

Уимзи взе от бюрото си бланка за телеграма и написа следното съобщение:

„Вуйчото беше ли в стъкленницата, ако да, претърсете реката, ако не, догонете крадеца навярно Робърт Фъргюсън не пестете усилия тръгвам за Шотландия тази нощ пристигам утре рано важно спешно заемете се сериозно обясненията после.“

На другата сутрин нощният експрес остави, лорд Питър Уимзи в Дъмфрис, а леката кола, която той нае го докара до Стоун Котидж точно за закуска. Вратата отвори Маги, която го посрещна много сърдечно.

— Заповядайте, сър. Всичко вн е приготвено и мистър Макфърсън ще се върне скоро. Изморихте се, а? Ами дълъг път. Огладняхте ли? Да. Ще си хапнете ли малко овесена каша с яйцата и бекона? Днес няма пъстърва а то вчера беше само за риба. Мистър Макфърсън цял ден сноваха с моя Джок нагоре-надолу, нагоре-надолу по реката да търсят един от препаратите му, така им вика той, туй, дете го изтърва крадецът — нали имахме крадец. Аз не го знам кво е; моят Джок вика, че както му го казал мистър Макфърсън, било като телешка карангия.

— Боже мой! — възкликна Уимзи. — А как стапа кражбата, Маги?

— Ей, сър, ама за чудене си беше. Мистър Макфърсън го нямаше цял понеделник и вторник, за риба беше на голямото езеро до виадукта. Нали в събота и неделя се изля голям дъжд и мистър Макфърсън вика: „Голям улов ще падне утре сутринта, Джок — да, тъй каза. — Ще идем на виадукта, ако спре да вали и ще останем да спим в колибата на пазача.“ Та в понеделник, като спря да вали, постопли се, отвори се едно хубаво време и те отидоха двамата. В понеделник заранта дойде телеграмата и аз я сложих върху полицата на камината, та да я види, като влезе, ама оттогава все ми се върти в ума, че тая телеграма не е току-така — все ще е нещо за кражбата.

— Знаеш ли, може да си права, Маги — отвърна Уимзи сериозно.

— Ами да, сър, няма да се изненадам. — Маги сложи пред госта пълна чиния с бекон и яйца и отново подхвана своя разказ: — Та седя си аз неделя вечерта в кухнята и чакам мистър Макфърсън и Джок да си дойдат и си викам: горкичките, щото пак заваля като из ведро и нощта беше толкоз тъмна, че ме хвана страх да не вземат да затънат в някое тресавище. Ослушвам се дали няма да се хлопне вратата и изведнъж чувам някой да ходи в предната стая. Тя, вратата, не беше

заклучена, щото чакахме мистър Макфърсън да се върне. Скачам от стола и си мисля, те сигурно са си дошли, а пък аз да не ги усетя. Позабавих се малко, колкото да сложа чайника на огъня, и чувам нещо се счупва. Излизам и викам: „Вие ли сте, мистър Макфърсън?“ Никой не отговаря, само дето още веднъж нещо се счупва и аз тичам нататък, а от предната стая изскача някакъв човек, минава бързо покрай мен, блъсва ме настрани с ръка ей така и изчезва през вратата като стрела. Почвам да викам и чувам гласа на Джок откъм градинската порта. „Олеле, Джок, у дома имаше крадец.“ После го чувам да тича през градината, надолу към реката, гази младия карфиол и лехите с ягодите, хубостникът му с хубостник.

Уимзи изрази съчувствие.

— Ами да, лоша работа. Отгоре на туй мистър Макфърсън и Джок да хукнат презглава след него. Говедата на Дейви Мърси да бяха влезнали, нямаше да направят такава поразия. По едно време се чува един плясък, един трясък и подир малко идва мистър Макфърсън и вика: „Скочи във Флийт — казва — и избяга. Какво е откраднато?“ — пита той. „Не знам — викам аз, — то стана тъй набързо, че не можах нищо да видя.“ „Ела тогава — казва той — да проверим какво липсва.“ Гледахме навсякъде и всичко, ама само дето видяхме, че на шкафа в предната стая му е разбита вратата и само дето са взели туй шише с препаратата.

— Аха! — каза Уимзи.

— Аха. Та, значи, излизат двамата с фенери, ама къде ще ти намерят крадеца... Връща се мистър Макфърсън е вика: „Лягам си, щото съм тъй изморен, че нищо повече не мога да направя тази нощ.“ Аз пък му казвам: „Аз няма да си лягам. Мене ме е страх.“ Пък Джок вика: „Дрън—дрън, не се безпокой бе, жена, тая нощ няма да има повече крадци, така ги сплашихме.“ Па залостихме вратите и прозорците и си легнахме, ама аз цяла нощ не мигнах.

— Много естествено — съгласи се Уимзи.

— Чак на другата заран мистър Макфърсън отвори телеграмата. Леле, какво му стана! И като почнаха после телеграмите; напред-назад, напред-назад, ту вкъщи, ту в пощата. После пък намериха парчетата от шишето, дето беше в него препаратът, ей тъй между два камъка в реката. И отиват мистър Макфърсън и Джок с ония дългите куки, дето

задържат рибата, и чифт харпуни да претърсват вировете и да гледат под камъните, дано открият препаратата. Те и сега са там.

В този момент от тавана се разнесоха три силни думкания.

— Боже опази — възкликна Маги. — Забравих бедния господин.

— Какъв господин? — попита Уимзи.

— Ами тоя, дето го извадиха от Флийт — отвърна Маги. — Извинявайте за малко, сър.

Тя изтича бързо горе. Уимзи си наля трета чаша кафе и запали лулата си.

Скоро му хрумна нещо. Той допи кафето — не беше човек, който се лишава от удоволствията си — и тихо се качи горе, по следите на Маги. Озова се с лице срещу откренатата врата на една от спалните — същата, която бе заемал по време на престоя си във вилата. Той бутна, вратата. На леглото лежеше червеносок господин; белият бинт, издърпан немарливо над лявото му слепоочие, в никакъв случай не разкрасяваше продълговатите му лисичи черти. На масичката до леглото имаше поднос за закуска. Уимзи пристъпи с протегнатата за поздрав ръка.

— Добро утро, мистър Фъргюсън — каза той. — Неочаквано удоволствие е за мен.

— Добро утро — отвърна раздразнено мистър Фъргюсън.

— Когато ви видях последния път — продължи Уимзи, като се приближи до леглото и седна на него, — нямах представа, че възнамерявате да посетите моя приятел Макфърсън.

— Махайте се от крака ми — изръмжа болният. — Пукнах си капачката на коляното.

— Колко неприятно. Боли страхотно, нали? Казват, че минават години, докато се оправи — ако изобщо се оправи. На това ли викат фрактурата на Пот? Не знам кой е Пот, но звучи внушително. Как стана? Докато ловяхте риба ли?

— Да. Подхлъзнах се в тази проклета река.

— Ужасно! Е, на всеки може да се случи. Запален въдичар ли сте, мистър Фъргюсън?

— Горе-долу.

— И аз ходя за риба, когато имам възможност. Според вас кои изкуствени мухи са най-подходящи в този край? На мен ми харесват „Гринауейс Гаджет“. Пробвали ли сте ги?

— Не — отвърна кратко мистър Фъргюсън.

— Някои казват, че розовите „Сискет“ били подобри. Вие ползували ли сте ги? Носите ли си кутията за изкуствените мухи?

— Да ... Не... — каза мистър Фъргюсън. — Изпуснах я във водата.

— Жалко. Но какво ще кажете за розовите „Сискет“?

— Не са лоши — отговори мистър Фъргюсън. — Хващал съм някой път пъстърва с тях.

— Учудвате ме — каза Уимзи чистосърдечно, защото бе измислил розовите „Сискет“ в момента, без да се надява, че импровизацията му ще свърши работа. — Е, това нещастие, предполагам, ще сложи край на риболова ви за този сезон. Ужасно лош късмет. Иначе можехте да ни помогнете да хванем патриарха.

— Какво е това? Пъстърва?

— Да. Страшно хитра риба. Крие се тук някъде из Флийт. Човек никога не знае къде ще я открие. Може да се покаже, когато си иска в един или друг вир. Ще идем днес с Мак и ще опитаме да го хванем. Мак е живо съкровище. Лепнахме му прякор — Правуйчо Джоузеф. Ей, недейте мърда така изведнъж. Ще ви заболи коляното. Мога ли да направя нещо за вас?

Той се усмихна любезно и се обърна, за да откликне на разнеслия се от стълбите вик.

— Ей, Уимзи? Вие ли сте?

— Аз съм. Как е риболовът?

Макфърсън се изкачи догоре, като прескачаше по четири стъпала, и пресрещна Уимзи, който се появи от стаята на площадката.

— Знаете ли кой е този? Това е Робърт.

— Знам. Видяхме се в Лондон. Оставете го сега него. Намерихте ли вуйчо Джоузеф?

— Не. Каква е цялата тази загадка? Какво прави тук Робърт? Какво искахте да кажете с това, че той е крадецът. И защо отдавате такова значение на вуйчо Джоузеф?

— Карайте едно по едно. Дайте най-напред да намерим стареца. Вие какво правехте досега?

— Ами като получих необикновеното ви съобщение, помислих, разбира се, че нещо не сте с всичкия си. — Уимзи изохка от раздражение. — Но после се зачудих защо ли на някого му е

притрябвало да краде вуйчо Джоузеф и реших, че в крайна сметка може да има смисъл в това, което пишете. — „Направо трогателно“ — помисли си Уимзи. — Така че отидох и порових малко. Не си въобразявам, че може да се намери нещо в реката, както е придошла. Е, не отидохме много далече... Впрочем взех и Джок със себе си. Сигурен съм, че той ме взима за луд на всичкото отгоре. Не че е казал нещо — тези хора никога не се издават.

— По дяволите Джок. Продължавайте!

— Да ... И така, преди въобще да сме се отдалечили, видяхме някакъв човек с въдица и кошница за риба да гази из реката. Аз не му обърнах особено внимание, защото се чудех за това, което вие ... Да, добре ... Джок го видял и ми каза: „Тоя рибар ми се вижда нещо особен.“ Погледнах го и аз — залита по камъните, мухата на въдицата му се носи пред него, а той зяпа из всеки вир, който му се изпречи, и рови по дъното с дългата кука за рибата. Викнах му, той се обърна, след това някак бързо захвърли куката и започна да навива макарата. Сигурно я е оплел — добави Макфърсън с тон на познавач.

— Това не може да ме изненада — каза Уим-зи. — Човек, който признава, че е ловил пъстърва с розови „Сискет“, може всичко да оплете.

— Розово какво?

— Няма значение. Искях само да кажа, че Робърт не разбира нищо от въдичарство. Давайте по-нататък!

— И така, кордата му се закачи за нещо, той започна да дърпа, да тегли, да шляпа наоколо, после съвсем неочаквано тя се откачи, той я заразмахва и ми улови шапката. Това вече ме вбеси, втурнах се след него, той отново се заозърта и аз извиках: „Боже мой, та това е Робърт!“ А той хвърли въдицата и си плю на петите. Естествено подхлъзна се на камъните и се строполи във водата. Изтичахме, извадихме го и го пренесохме вкъщи. Здравата си е ударил главата и е получил фрактура на коляното. Интересен случай от медицинска гледна точка. Искаше ми се аз да му наместя капачката на коляното, но нямаше смисъл, така че изпратих да викнат Стрейчън. Той си разбира от работата.

— Дотук късметът е бил на ваша страна. Сега ни остава само да намерим вуйчо Джоузеф. Докъде стигнахте надолу по реката?

— Не много надалеч. Нали разбирате — трябваше да пренесем Робърт вкъщи, да наместим коляното му и така нататък, затова не можахме да свършим много работа вчера.

— По дяволите Робърт! През това време реката може да отнесе вуйчо Джоузеф до морето. Хайде да вървим.

Той взе една дълга кука с дървена дръжка от кошчето за чадъри („Куката на Робърт“ — подхвърли Макфърсън) и поведе всички навън. Придошлата рекичка пенеше кафявите си води, повлякла камъни и малки отломъци по пътя си. Вуйчо Джоузеф можеше да се притули във всяка дупка, във всяко въртопче. Уимзи колебливо надникна тук-там, после внезапно се обърна към Джок.

— Кое е най-близкото място, където водата обикновено изхвърля разни работи? — попита той.

— Ами знам ли? Батъри Пул е малко по-надолу. От време на време намираме разни неща там, като ги изхвърли реката. Ами да. Където реката прави завой, има вир и малко пясък. Може и да го намерим там, мен ако питате. Може и да не го намерим. Знаем ли?

— Хайде все пак да погледнем.

Макфърсън, който беше помръкнал пред перспективата да претърсват щателно рекичката, живна малко при тези думи.

— Това е добра идея! Можем да закараме колата почти до Гейтхаус и ще трябва да прекосим само две ниви.

Колата беше все още пред вратата; наетият шофьор се наслаждаваше на гостоприемството на вилата. Откъснаха го от топлите кифлички на Маги и тръгнаха надолу по пътя за Гейтхаус.

— Струва ми се, че тези чайки са се захванали много усърдно с нещо — каза Уимзи, докато прекосяваха втората нива.

Белите крила се събираха напред-назад във все по-тесни кръгове над жълтналата се плитчина. Вятърът разносяше дрезгавите им крясъци. Уимзи мълчаливо посочи с ръка. Нещо дълго, някак неприлично на вид, подобно на мръсна кесия, лежеше на брега. Чайките, грачейки, се издигнаха нагоре, изпълнени с негодувание към натрапниците. Уимзи изтича напред, наведе се, изправи се отново, а между пръстите му висеше дългата торба.

— Вуйчо Джоузеф, предполагам — каза той и вдигна благовъзпитано шапка по едновременния етикет, както вероятно е направил Станли при срещата си с Ливингстън наред Африка.

— Чайките са го накълвали тук-там — каза Джок. — Малко жилав ще е за тях. Почти нищо не са му направили.

— Няма ли да го отворите? — попита нетърпеливо Макфърсън.

— Не тук — отвърна Уимзи. — Може да загубим нещо. — Той пусна вуйчо Джоузеф в рибарската чанта на Джок. — Първо ще го занесем вкъщи и ще го покажем на Робърт.

Робърт ги посрещна със зле прикривано раздражение.

— Бяхме за риба — каза весело Уимзи. — Погледнете нашата малка хубава рибка. — Той претегли на ръка улова. — Какво има в тази рибка, мистър Фъргюсън?

— Представа си нямам — отговори Робърт.

— Тогава защо ходите да я ловите? — попита Уимзи любезно. — Имате ли хирургически скалпел, Мак?

— Да, ето. Побързайте!

— Предоставям го на вас. Внимавайте! Аз бих почнал от стомаха.

Макфърсън положи вуйчо Джоузеф на масата и с опитна ръка го срязва.

— Боже опази — извика Маги, която надничаше над рамото му. — Кво ли ще да е туй чудо?

Уимзи внимателно пъкна два пръста в разкрилата се кухня.

— Един... Два ... Три...

Камъните блеснаха като пламъци, когато ги сложи на масата.

— Седем ... Осем ... Девет ... Това като че ли е всичко. Опитайте по-надолу, Мак.

Онемял от учудване, мистър Макфърсън разряза своето наследство.

— Десет... Единайсет ... — продължи Уимзи. — Боя се, че морските чайки са отмъкнали номер дванайсет. Съжалявам, Мак.

— Но как брилянтите са се озовали тук? — попита глупаво Робърт.

— Отговорът е прост като две и две четири. Вуйчо Джоузеф прави завещанието си, гълта брилянтите ...

— Как ли ги е глтал тези хапчета — каза Маги с уважение.

— ... и скача от прозореца. Това е ясно като бял ден за всеки, който прочете завещанието. Той ви казва, Мак, че ви дава стомаха си, за да се изучите.

Робърт Фъргюсън простена дълбоко.

— Знаех си аз, че в завещанието има нещо — каза той. — Затова отидох да го прегледам. И когато ви видях там, разбрах, че съм бил прав. (Проклет да е този мой крак!) Но нито за миг не съм допускал...

Очите му алчно преценяваха стойността на брилянтите.

— Колко ли ще струват тия камъни? — попита Джок.

— Към седем хиляди всеки, ако се продават поотделно. Ако се продават заедно — повече.

— Старецът е бил луд! — извика гневно Робърт. — Аз ще оспоря завещанието.

— Не ви съветвам — каза Уимзи. — Нали знаете, че нарушаването на неприкосновеността на жилището и кражбата са наказуеми деяния.

— Боже мой — извика Макфърсън, който опипваше брилянтите като в сън. — Боже мой!

— Седем хиляди лири... — извика Джок. — Хубаво ли съм ви разбрал? Значи една от чайките обикаля наоколо с брилянт за седем хиляди в търбуха? Ох! Само като си помисли човек! Приятно прекарване, господа. Аз ще намина към Джими Мактагард, да го питам няма ли да ми заеме пушката си.

---

[1] Презрително наименование, с което шотландците наричат англичаните. — Б. пр. ↑

[2] Гилберт К. Честъртън (1874—1936) — английски писател. Б. пр. ↑

[3] Гвинеята има 21 шилинга, а лирата — 20. Б. пр. ↑

[4] „Хипнеротомахия Полифили“ — произведение от Франческо Колона, монах-доминиканец, отпечатано за пръв път през 1499 г. — Б. пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.